

lek. Joanna Bogusławska¹
 lek. Natalia Lewczuk¹
 dr n. med. Małgorzata Mulak²
 lek. Tomasz Szewczyk^{3,4}
 lek. Julia Kręcicka¹

¹Klinika Okulistyki
 Uniwersytecki Szpital Kliniczny we Wrocławiu
 kierownik: prof. dr hab. n. med. Marta Misiuk-Hojło
²Katedra i Klinika Okulistyki Uniwersytetu Medycznego
 we Wrocławiu
 kierownik: prof. dr hab. n. med. Marta Misiuk-Hojło
³Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych
 od Alkoholu w Czarnym Borze
 kierownik: mgr Telesfor Kasprzyk
⁴Poradnie Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia
 w Świebodzicach i Świdnicy
 kierownik: mgr Sławomir Czyż

DYSOCJACYJNE ZABURZENIA WIDZENIA – ILUSTRACJA PRZYPADKU ŚLEPOTY HISTERYCZNEJ

DISSOCIATIVE VISUAL DISORDERS AS EXEMPLIFIED BY HYSTERICAL BLINDNESS – CASE REPORT

Słowa kluczowe

Ślepotą histeryczną, zaburzenia czynnościowe widzenia, choroba dysocjacyjna, wzrokowe potencjały wywołane, agravacja

Key words

Hysterical blindness, functional vision disturbance, dissociative disorder, conversion disorder, visual evoked potentials, aggravation

Streszczenie

Ślepotą histeryczną jest zaburzeniem widzenia bez tła somatycznego. Należy do tzw. schorzeń dysocjacyjnych. Są to jednostki chorobowe, w których dochodzi do rozłączenia takich funkcji, które w warunkach fizjologicznych są zespolone, jak: pamięć, świadomość, tożsamość czy kontrola ruchów ciała. Zaburzenia dysocjacyjne często łączą się z poczuciem utraty lub pogorszenia widzenia, co wymaga różnicowania z przyczynami organicznymi tych objawów.

W pracy przedstawiamy przypadek 28-letniego mężczyzny wielokrotnie hospitalizowanego z powodu zaburzeń układu pokarmowego, epizodów omdleń z napadowym częstoskurczem oraz utraty widzenia. W trakcie pobytu pacjenta w Klinice Okulistycznej UM we Wrocławiu przeprowadzono cały panel badań diagnostycznych (między innymi tomografię komputerową, wzrokowe potencjały wywołane, elektretinografię i optyczną koherentną tomografię), na których podstawie zweryfikowano wcześniejsze rozpoznanie ślepoty oka prawego i stwierdzono zaburzenie czynnościowe, nazywane także ślepotą histeryczną. Konsultujący psychiatrą zdiagnozował chorobę dysocjacyjną, w związku z tym pacjent został skierowany do Poradni Zdrowia Psychicznego celem dal-

Summary

Hysterical blindness is a vision disturbance which is not conditioned by somatic factors. It belongs to the group of dissociative (conversion) disorders, as a part of which physiologically conjoined functions – memory, consciousness, identity or body movement control – become separated. Dissociative disorders are often associated perceived vision loss or deterioration, which should be evaluated for potential organic underlying cause.

The paper presents the case of 28-years old male, hospitalized several times due to gastrointestinal disorders, syncope with paroxysmal tachycardia and visual loss. During his stay in the Department of Ophthalmology in Wrocław, a series of diagnostic tests were carried out, including computed tomography, visual evoked potentials, electroretinography and optical coherence tomography. Consequently, previous diagnosis of unilateral blindness has been verified and changed to functional disorder referred to as hysterical blindness. Consultant psychiatrist diagnosed the patient with dissociative disorder. Therefore, patient was referred for further diagnosis and behavioural therapy at the outpatient mental health clinic.

szej diagnostyki i leczenia ambulatoryjnego – terapii behawioralnej.

W dyskusji przedstawiono najnowsze możliwości diagnostyczne schorzenia – badanie przy pomocy specyficznej stymulacji elektrofizjologicznej oraz badanie z użyciem EEG w protokole FastICA. Analiza otrzymanych w tym badaniu elektroencefalogramów może okazać się pomocna w diagnostyce ślepoty histerycznej. Niestety, neuronalne mechanizmy tego schorzenia wciąż nie są do końca poznane.

Furthermore, available diagnostic options have been discussed, including specific visual stimulation electrophysiology testing as well as FastICA EEG protocol. Electroencephalogram analysis may facilitate diagnosis of hysterical blindness, although the exact underlying neuronal mechanism has not been determined yet.